

MULTITEST – HISTORIA 2021 – Konkurs dla uczniów Szkoły Podstawowej

Klasa 4 szkoły podstawowej

Uczeń przystępujący do testu powinien:

1. znać pojęcia: epoki, tysiąclecia, wieku, roku, n.e., p.n.e.; obliczać upływu czasu w historii; określać, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie na podstawie podanego roku,
2. znać nazwy epok historycznych i układać je w porządku chronologicznym,
3. znać pojęcia: rodziny, rodu; odczytywać informacje z drzewa/tablicy genealogicznej,
4. znać polskie symbole narodowe: rozpoznawać godło i barwy narodowe, znać autorów słów i muzyki oraz tekst hymnu państwowego,
5. znać terminy i nazwy polskich świąt narodowych oraz wyjaśniać, na pamiątkę jakich wydarzeń zostały ustanowione,
6. znać treść legend o początkach państwa polskiego:
 - O Lechu, Czechu i Rusie,
 - O Piaście i Popielu,
 - O Kraku i smoku wawelskim,
7. znać krainy historyczne Polski i określać ich położenie na mapie:
 - Pomorze Zachodnie,
 - Pomorze Gdańskie,
 - Warmia,
 - Mazury,
 - Podlasie,
 - Mazowsze,
 - Ziemia Chełmińska,
 - Ziemia Dobrzyńska,
 - Kujawy,
 - Wielkopolska,
 - Ziemia Lubuska,
 - Ziemia Łęczycko-Sieradzka,
 - Małopolska,
 - Górny Śląsk,
 - Dolny Śląsk,
8. rozpoznawać na zdjęciu i określać w jakich regionach historycznych kraju znajdują się następujące zabytki i symbole:
 - Gdański Żuraw,
 - Pałac Branickich w Białymstoku,
 - Ratusz w Poznaniu,
 - Zamek Królewski i Kolumna Zygmunta III Wazy w Warszawie,
 - Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie,
 - Zamek Królewski na Wawelu,
 - Sukiennice,
 - Zamek w Malborku,
9. znać nazwy państw sąsiadujących obecnie z Polską i określać ich położenie na mapie,
10. rozpoznawać rodzaje źródeł historycznych: materialne (pisane i niepisane) oraz niematerialne.

Klasa 5 szkoły podstawowej

Uczeń przystępujący do testu powinien:

1. wiedzieć na czym polegała i znać skutki rewolucji neolitycznej (w tym pojęcia: wędrowny tryb życia, koczowniczy tryb życia),
2. znać nazwy i lokalizować na mapie rzeki, nad którymi rozwinęły się wielkie cywilizacje (Tygrys, Eufrat, Nil, Jordan, Indus, Żółta Rzeka, Jangcy) oraz określać, jaka/-ie cywilizacja rozwinęły się nad daną rzeką,
3. wyjaśniać różnicę między politeizmem i monoteizmem oraz rozpoznawać wierzenia starożytnych Egipcjan i Żydów na podstawie opisów rytuałów/zwyczajów (w tym pojęcia: sarkofag, mumifikacja, piramida, Księga Umarłych, Tora, Dekalog, synagoga) i imion bogów/bóstw (Re, Izyda, Ozyrys, Jahwe),
4. wyjaśniać znaczenie terminów: monarchia, faraon, nomarcha, despotia i teokracja w kontekście systemu sprawowania władzy w starożytnym Egipcie

5. znać i rozpoznawać na zdjęciach/rysunkach najważniejsze dokonania cywilizacji Bliskiego i Dalekiego Wschodu w zakresie:
 - nauki (pismo klinowe, sześćdziesiąty system liczbowy, kalendarz, koło, pismo hieroglificzne, druk, porcelana),
 - prawa (w tym pojęcie prawa talionu, Kodeks Hammurabiego),
 - architektury (system irygacyjny, zikkurat, Brama Isztar, piramidy w Gizie, Wielki Mur Chiński),
 - sztuki,
6. lokalizować na mapie zasięg cywilizacji starożytnej Grecji, w tym Ateny i Spartę; znać znaczenie terminów: Hellenowie, Hellada i polis,
7. charakteryzować strukturę społeczną i organizację społeczeństwa starożytnych Aten (obywatele, metojkowie, niewolnicy) i Sparty (spartiacy, perjojkowie, heloci),
8. określić cele i zasady agoge – spartańskiego wychowania,
9. wyjaśniać znaczenie terminu mit oraz rozpoznawać greckich bogów na podstawie opisów i atrybutów:
 - Zeus,
 - Hera,
 - Afrodyta,
 - Apollo,
 - Atena,
 - Ares,
 - Hermes,
 - Posejdon,
 - Dionizos,
 - Hades,
10. określać zasady organizacji starożytnych igrzysk olimpijskich; znać datę pierwszej olimpiady,
11. wyjaśniać znaczenie terminu demokracja, znać nazwę greckiej polis, w której narodził się ten ustrój; wiedzieć kim był Perykles oraz znać nazwy urzędów funkcjonujących za jego życia w Atenach i ich kompetencje,
12. znać i rozpoznawać na zdjęciach/rysunkach najważniejsze dokonania cywilizacji greckiej w zakresie:
 - filozofii (Sokrates, Platon, Arystoteles),
 - nauki (Hipokrates, Pitagoras, Archimedes),
 - sztuki (w tym pojęcia: dionizje, teatr, komedia i tragedia).

Klasa 6 szkoły podstawowej

Uczeń przystępujący do testu powinien:

1. znać przyczyny wielkich odkryć geograficznych i zdobycze techniczne, które pozwoliły na ich organizację,
2. znać cele, daty oraz rozpoznawać trasy wypraw Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana,
3. wymieniać i wskazywać na mapie posiadłości kolonialne Hiszpanii i Portugalii (zgodnie z ustaleniami traktatu z Tordesillas w 1494 r.),
4. znać społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata,
5. wymieniać cechy sztuki renesansowej, znać znaczenie terminu humanizm renesansowy oraz rozpoznawać na podstawie opisów i zdjęć dzieł:
 - Leonarda da Vinci („Ostatnia wieczerza”, „Mona Lisa”, „Dama z gronostajem”),
 - Michała Anioła (freski w Kaplicy Sykstyńskiej, rzeźby „Dawid” i „Pieta”),
 - Rafaela Santi (fresk „Szkola ateńska”),
 - Erazma z Rotterdamu („Pochwała głupoty”),
 - Mikołaja Kopernika („O obrotach sfer niebieskich”),
 - Jana Gutenberga (ruchoma czcionka, Biblia Gutenberga),
6. znać przyczyny reformacji, w tym pojęcia:
 - nepotyzm,
 - symonia,
 - odpust,
7. widzieć kim był Marcin Luter oraz znać datę ogłoszenia 95 tez oraz główne różnice między luteranizmem a katolicyzmem,
8. wiedzieć kim był Jan Kalwin oraz znać główne różnice między kalwinizmem a katolicyzmem,

9. znać przyczyny zerwania króla Anglii Henryka VIII z Kościołem katolickim oraz główne różnice między anglikanizmem a katolicyzmem,
 10. znać lata obrad i główne postanowienia sobory trydenckiego; znać termin kontrreformacja,
 11. znać terminy:
 - elekcja,
 - elekcja vivente rege,
 - rokosz,
 - ruch egzekucyjny,
 - hołd lenny,
 - unia realna,
 12. znać datę i okoliczności hołdu pruskiego; lokalizować na mapie Prusy Książęce,
 13. znać dokonania twórców polskiego renesansu:
 - Mikołaja Reja,
 - Jana Kochanowskiego,
 - Andrzeja Frycza Modrzewskiego,
 14. rozpoznawać na podstawie zdjęć obiekty sztuki renesansowej w Polsce:
dziedziniec zamku królewskiego na Wawelu,
ratusz w Zamościu,
ratusz w Poznaniu,
Sukiennice w Krakowie,
Zamek w Baranowie Sandomierskim.
- Klasa 7 szkoły podstawowej
Uczeń przystępujący do testu powinien:
1. znać główne zasady (restauracji, równowagi sił, legitymizmu) wprowadzone przez kongres wiedeński oraz jego postanowienia, ze szczególnym uwzględnieniem decyzji dotyczących ziem polskich,
 2. wymieniać i rozpoznawać na zdjęciach wynalazki rewolucji przemysłowej:
 - statek i lokomotywa o napędzie parowym,
 - telegraf elektryczny,
 - lampa naftowa,
 - telefon,
 - żarówka,
 - samochód,
 - radio,
 - kinematograf,
 3. wskazywać na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim (Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie i Galicję),
 4. wiedzieć, dlaczego Królestwo Polskie nazywane jest w historiografii „Królestwem Kongresowym” i charakteryzować ustrój Królestwa Polskiego na podstawie konstytucji z 1815 r.,
 5. znać datę i przyczyny wybuchu powstania listopadowego,
 6. znać daty i rozpoznawać na obrazach następujące wydarzenia:
 - noc listopadową,
 - bitwę pod Olszynką Grochowską,
 - bitwę pod Iganiami,
 - bitwę pod Ostrołęką,
 - śmierć gen. Sowińskiego na Woli,
 7. znać skutki powstania listopadowego (z uwzględnieniem znajomości pojęcia Statut Organiczny),
 8. znać znaczenie terminu Wielka Emigracja,
 9. znać przywódców i programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego w zakresie sposobu, w jaki chcieli odzyskać niepodległość Polski i poglądów dotyczących przyszłego ustroju państwa,
 10. znać imiona i nazwiska, najważniejsze dzieła oraz rozpoznawać portrety artystów Wielkiej Emigracji:
 - Adama Mickiewicza,
 - Juliusza Słowackiego,
 - Fryderyka Chopina,
 - Zygmunta Krasińskiego,
 - Cypriana Kamila Norwida,
 11. wiedzieć, czego domagali się protestujący w czasie Wiosny Ludów, na przykładzie Francji, Włoch i Austrii,

12. znać przyczyny i skutki powstania krakowskiego.

Klasa 8 szkoły podstawowej

Uczeń przystępujący do testu powinien:

1. znać postanowienia, konsekwencje oraz datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow (wraz z tajnym protokołem),
2. znać niemieckie żądania wysunięte wobec Polski w 1938 r. oraz reakcję władz,
3. znać daty niemieckiej i sowieckiej agresji na Polskę oraz propagandowe uzasadnienia (prowokacja gliwicka; opieka nad Ukraińcami i Białorusinami) ich ataku,
4. wymieniać państwa będące sojusznikami Polski w 1939 roku i znać ich reakcje w obliczu niemieckiej agresji (w tym pojęcie dziwnej wojny),
 - 5. znać i rozpoznawać na podstawie opisów, planów, zdjęć przykłady bohaterstwa Polaków podczas Kampanii Polskiej:
 - obrona Poczty Gdańskiej,
 - obrona Westerplatte,
 - bitwa pod Mokrą,
 - bitwa pod Wizną (w tym pojęcie polskie Termopile),
 - bitwa nad Bzurą,
 - obrona Warszawy (w tym postawa prezydenta Stefana Starzyńskiego),
 - bitwa pod Kockiem,
6. znać daty:
 - niemieckiego ataku na Danie i Norwegię,
 - niemieckiego ataku na Francję i kapitulacji Francji,
 - włączenia państw bałtyckich i Besarabii do ZSRS,
 - przystąpienia Stanów Zjednoczonych do II wojny światowej,
 - desantu aliantów na Sycylię,
 - konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie,
 - operacji „Overlord”,
 - zrzucenia bomby atomowej na Hiroszimę i Nagasaki,
7. znać daty, strony walczące i wyniki wojny zimowej, Bitwy o Anglię, Wielkiej Wojny Ojczyźnianej (w tym datę, wynik i znaczenie bitwy na Łuku Kurskim),
8. znać datę japońskiego ataku na Pearl Harbor oraz określać konsekwencje tego wydarzenia,
9. znać pojęcia:
 - Lebensraum,
 - aryjczyk,
 - getto,
 - obóz zagłady,
 - Holocaust,
10. znać imię i nazwisko autora i założenia Generalnego Planu Wschodniego oraz postanowienia i datę konferencji w Wannsee,
11. wymieniać nazwy i lokalizować na mapie okupowanej Europy niemieckie obozy zagłady, wyjaśniać przyczyny ich lokalizacji oraz wymieniać narody, które masowo w nich uśmiercano:
 - Auschwitz-Birkenau,
 - Bełżec,
 - Majdanek,
 - Sobibór,
 - Treblinka,
12. wiedzieć, jaka kara groziła na okupowanych przez Niemców ziemiach polskich za pomoc Żydom oraz znać przykłady Polaków ratujących Żydów: Ireny Sendlerowa i Matyldy Getter (Rada Pomocy Żydom „Żegota”), rodzina Ulmów.